

Hvad det andet Spørgsmaal om Kaldelsen angaar, skal jeg ogsaa der gøre nogle Bemærkninger. Kaldelsesspørgsmaalet var jo sidste Winter Genstand for megen Omtale her i Tinget og for Strid mellem Tingene. Ministeriet har jo foreslaaet en Kaldelsesmaade, som i Virkeligheden vilde indskrænke Kommunernes hidtilværende Rettigheder, nemlig Indstillingsretten, ganske betydeligt. Under Forhandlingen her blev det ytret, at det vist vilde have været rigtigt slet ikke at tage Kaldelsesspørgsmaalet op, og det blev endog saa ved første Behandling meget stærkt fremhævet fra moderat Side, at man skulde skubbe hele dette Spørgsmaal om Kaldelsen ud og blive staaende ved den gamle Kaldelsesmaade. Der kunde i og for sig nok være noget deri, men da nu Kaldelsesmaaden var tagen op paa Forslaget, da det blev gjort til en Fordring fra Regeringens Side, at man skulde have en ny Kaldelse, var det naturligt, at man gav sig til at bearbejde dette Spørgsmaal, til at se, hvorledes man kunde faa den formaalstjenligste Kaldelsesmaade indført, og her tror jeg, at Folketinget i Virkeligheden, naar man alene ser paa Skolens Interesse, har truffet det rette. Jeg kan ikke se bedre, end at den Kaldelsesmaade, vi foreslaa, er en Kaldelsesmaade, som vil have en meget heldig Indflydelse; navnlig over for Skolen selv. Denne Kaldelsesmaade findes i Lovforslagets §§ 16 og 17. I § 16 er det bestemt, hvorledes Kaldelsen foregaa, medens i § 17 Betingelserne for Ansøgerens Kvalifikation er fastsatte. Ved at vedtage denne Kaldelsesmaade, her er foreslaadet, vil man raade Bod paa den eneste Svæbent, jeg egentlig synes, den gamle Kaldelsesmaade har, nemlig den, at det kan ske, at ganske unge Mennesker blive satte ind i de største Embeder, og det er ikke heldigt. Den gamle Kaldelsesmaade har gennemgaaende, saa vidt jeg kan sætte, været benyttet meget formaaftigt baade fra de kaldsberettigedes Side og fra Kommunernes Side. Ganske vist har der fundet enkelte Misbrug Sted baade fra Kommunernes og fra de kaldsberettigedes Side — det lader sig ikke nægte — men gennemgaaende har den været benyttet meget godt. Smidleritid, den Svæbent har undertiden hæftet ved den, at ganske unge Seminarister straks, naar de kom ud fra Seminariet, og dette er fra Skolens Standpunkt set slet ikke heldigt; jeg tror, de allerfleste ville indvænne, at dette ikke er heldigt, hverken for Lærerne eller for Skolen. For Skolen er det ikke heldigt, fordi saadanne unge Mennesker ikke faa Lejlighed til at se Undervisningsmetoder paa forskellige Steder, inden

de blive fast ansatte. Komme de ind i større Embeder, blive de siddende der uden at faa Lejlighed til at se, hvorledes det gaar til i andre Skoler, og uden Lejlighed til at gøre den Erfaring, som dog er nødvendig for at blive en dygtig Lærer, og ofte fristes de, naar de straks komme ind i et større Embede, til at ligge en lille Smule paa den lade Side. De have ikke den Driivkraft, som ligger i Trangen til at forbedre sine Aaar, og den Driivkraft er her i Livet ikke uden Betydning for de allerfleste Mennesker. For Skolens Vedkommende mener jeg, det ikke er heldigt, at ganske unge Mennesker kunne komme ind i de allerførste Embeder. Det er gavnligt, at unge Mennesker, som ville være Lærere, i nogle Aar øve sig, dels som Hjælperlærere, dels som Lærere ved mindre Skoler, thi derved komme de omkring flere Steder i Landet og se de forskellige Maader at holde Skole paa. For de unge Mennesker selv er det som oftest heller ikke heldigt. Det gaar saa tit saaledes, at naar et ungt Menneske kommer ind i et større Embede, lader han Tiolen sørge, det vil sige, hans Embedsindtægter gaa med for ham, han gifter sig, og allerede i de første Aar har han vænnet sig til at bruge sin rigelige Indtægt. Naar Familien saa senere vokser, faa Pengene ikke til, og derfor ser man jævnlig det Særlynd, at tit sidder en Mand i et af de bedste Embeder i trangere Aar end en Lærer i et mindre Embede, end og alene af den Grund, at han i sin Ungdom ikke har vænnet sig til at sætte Læring efter Næring. Alt dette vil den her foreslaaede Kaldelsesmaade raade Bod paa. Her er nøjagtigt bestemt, hvilke Betingelser en Ansøger skal opfylde for at kunne komme i Betragtning. En Mand, der vil søge et Førstelærereembede, skal være 25 Aar og have været 4 Aar i Skolens Tjeneste samt have Anbefaling fra en Skolekommission for, at han har virket 4 Aar paa tilfredsstillende Maade i Skolens Tjeneste. Dette vil udelukke den Praxis, at ganske unge Mennesker straks kunne komme ind i de bedre Embeder uden dog at træde saaledes hindrende i Vejen for Avancement, Befordring og Besættelse af Embederne, at det kan komme til at gøre nogen Skade. Det vil heller ingen Indskrænkning være i Kaldelsesretten eller Indstillingsretten, thi det er jo en Indskrænkning, der rammer baade de kaldsberettigede og de indstillende paa samme Maade. Det vil ikke forrykke den Rettighedsfordeling, som nu er til Stede mellem de kaldsberettigede og de indstillende. Hvad selve Fremgangsmaaden ved Kaldelsen angaar, da er det nøjagtigt foreskrevet, hvad vi ogsaa